

Dato: 07.01.2025

Ref.:
KMK/ØK/OVH**Høringssvar: Oppheving av lov om Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten, endringer i helsetilsynsloven mv., deres ref: 24/4320-**

Nasjonalt senter for aldring og helse (AH) takker for muligheten til å komme med innspill til høringsnotatet «Oppheving av lov om Statens undersøkelseskommisjon for helse- og omsorgstjenesten, endringer i helsetilsynsloven mv.».

Helse- og omsorgsdepartementet foreslår i høringsnotatet å legge ned Ukom og overføre funksjonene til Helsetilsynet. Videre foreslår departementet at Helsetilsynet skal gå mindre konkret inn i enkeltsaker (alvorlige hendelser), og heller sikre at slike hendelser blir behandlet i den enkelte virksomhet. Meldinger som i dag går til Helsetilsynet og Ukom skal i framtiden gå til statsforvalteren.

AH ser at det er gode argumenter for å forenkle antall steder det skal meldes til, og at stor saksmengde gjør at behandlingstiden blir lang og dette kan svekke tilliten til systemet. Likevel frykter vi at forslaget om at enkelttilfeller som medfører uventet død ikke skal få en grundig behandling utenfor virksomheten hvor feil ble gjort, vil svekke tilliten til systemet og gå utover pasientsikkerheten. Det foreslås ikke å opprettholde sanksjonsfrihet for den som melder om alvorlige hendelser. Det tror vi (som flere av høringene til «varselutvalgets» rapport understreker) vil heve terskelen for å melde om alvorlige hendelser.

Mange mindre virksomheter (små kommuner) vil ha store utfordringer med å lage skikkelige rapporter og læringsdokumenter etter en alvorlig hendelse (noe de også sier selv). Statsforvalter og Helsetilsynet må da måtte bidra på flere nivåer. Videre ser vi at det i små organisasjoner vil være vanskelig å ha tilstrekkelig kvalifisert personell som er uavhengig det personellet som eventuelt har gjort noe kritikkverdig, til at de kan gjennomføre uavhengige vurderinger. Dette vil svekke tilliten til systemet. Dette kan delvis kompenseres med at statsforvalter/Helsetilsynet går mer inn i slike saker.

Statsforvalteren har allerede i dag store veiledningsoppgaver overfor kommunene. Samtidig som de har tilsyn med tjenestene, gir de råd og opplæring og i noen tilfeller også oppfølging. Dette medfører at i saker forut for alvorlige hendelser, kan det være tjenester involvert hvor statsforvalteren har gitt råd og veiledning, eller burde ha

www.aldringoghelse.no

Postadresse
Aldring og helse
Sykehuset i Vestfold
Postboks 2136
3103 Tønsberg

Kontakt
Telefon: 33 34 19 50
E-post: post@aldringoghelse.no

Aldring og helse er tilknyttet

 SYKEHUSET I VESTFOLD **Oslo universitetssykehus**

oppdaget kritikkverdige forhold ved tilsyn. Dette kan gjøre at statsforvalterens rolle i saker også kan komme under gransking. Slik sett vil heller ikke statsforvalteren være en uavhengig granskningsinstans.

Det er derfor, slik vi ser det, viktig å opprettholde en uavhengig kommisjon som kan grundig analysere og rapportere om alvorlige hendelser. Pasienter og pårørende som opplever alvorlige feil i helse- og omsorgstjenesten, kan ha større tillit til et uavhengig organ som Ukom. De rapportene vi har sett fra Ukom så langt er gode og viktige og gir stort læringspotensiale utover den enkelte case. Det er ikke alltid tilfelle med mer summariske rapporter fra Helsetilsynet. Det å forenkle rutiner for meldinger er ikke til hinder for det. Et forslag kan være å styrke Ukom og reindyrke Helsetilsynets tilsyn og rådgivningsfunksjon, mens alle meldinger om alvorlige hendelser, går til Ukom.

Med vennlig hilsen

Nasjonalt senter for aldring og helse

Kari Midtbø Kristiansen
Daglig leder

Øyvind Kirkevold
Ass. forskningssjef

Oda Vestby Hansen
Jurist

